

ความคาดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชน
ต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน

THE EXPECTATIONS OF MASS COMMUNICATION ENTERPRISES
ON JOURNALISTIC WRITING SKILLS OF MASS COMMUNICATION PRACTITIONERS

ธนะโรจน์ สิทธิธีระวัฒน์*

Thanaroht Sitthatheerawat*

คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Faculty of Communication Arts, Panyapiwat Institute of Management

Received: March 3, 2024 / Revised: May 30, 2024 / Accepted: June 4, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ในงานวิจัยนี้ได้แก่ ทักษะการเขียนข่าว ทักษะการเขียนบทความ ทักษะการเขียนบทวิเคราะห์ ทักษะการเขียนบทวิจารณ์ ทักษะการเขียนบทสัมภาษณ์ ทักษะการเขียนสารคดี และทักษะการเขียนบทบรรณาธิการ โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ บรรณาธิการอาวุโส บรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการ หรือบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 9 ฉบับ และสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 10 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The คาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน ในที่นี้นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ มีทักษะการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องโดยใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง รวมทั้งใช้ภาษาเขียนและไม่ใช้ภาษาพูด นอกจากนี้ต้องมีการตรวจทานก่อนส่ง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่องค์กร อีกทั้งต้องมองประเด็นและจับประเด็นให้ได้อย่างแหลมคม ไม่หลงประเด็น ข้อมูลที่นำมาอ้างอิงก็ต้องมีน้ำหนัก มีความถูกต้อง และมีแหล่งที่มาชัดเจน น่าเชื่อถือ ในการเขียน นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมีตรรกะที่ดี มีความสมเหตุสมผล สามารถย่อยเรื่องยากให้อ่านง่าย ลำดับเรื่องราวได้เร็ว มีแกนความคิดที่คมคาย มีมุมมองที่แตกต่าง แต่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง อีกทั้งยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำ SEO (Search Engine Optimization) ได้อีกด้วย

สำหรับการสัมภาษณ์ นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องรู้จักเลือกบุคคลที่จะไปสัมภาษณ์ มีการเตรียมตัวที่ดี รู้ว่าสัมภาษณ์คนนี้ไปเพื่ออะไร อยากให้เขาบอกอะไรแก่เรา รวมทั้งศึกษาบทสัมภาษณ์จากสื่อต่าง ๆ ที่เขาเคยให้สัมภาษณ์ไว้ จากนั้นก็เตรียมประเด็นคำถามที่สดใหม่และแตกต่างจากสื่ออื่น ๆ เวลาสัมภาษณ์ก็ต้องรู้จักตั้งคำถามและตั้งใจฟัง หากไม่เข้าใจในคำตอบควรถามทันที นอกจากนี้ต้องทำงานแบบมืออาชีพ ให้เกียรติผู้อื่น และมีความตรงต่อเวลา ต้องมีจริยธรรมในการทำอาชีพสื่อสารมวลชน ไม่ให้มีอำนาจมาครอบงำ โดยเฉพาะอำนาจทางการเมือง

คำสำคัญ: ทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ สถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชน ผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน

*Corresponding Author

E-mail: thanarohtsit@pim.ac.th

Abstract

This qualitative research investigates mass communication enterprises' expectations of mass communication practitioners' journalistic writing skills. The study encompasses various journalistic writing forms, including news writing skills, article writing skills, analysis writing skills, critique writing skills, interview writing skills, documentary writing skills, and editorial writing skills. The researcher conducted in-depth interviews with key informants, including senior editors, managing editors, or news editors of nine Thai daily newspapers and ten Thai online news agencies.

The research has found that Thai daily newspapers and online news agencies expect that mass media practitioners, i.e. new journalists/writers, should write in various formats, using the Thai language correctly; they should use formal written language and avoid using informal colloquial speech. Additionally, the document must be reviewed before submission. It is vital to enhance the trustworthiness of these media entities. A deep and thorough understanding of the topics at hand is crucial, focusing on ensuring comprehensive coverage without neglecting essential details. Referenced material must be substantial, precise, and derived from verifiable and reliable sources. Emerging journalists and writers are expected to exhibit logical coherence and the ability to simplify complex subjects into narratives that are both accessible and engaging, all while maintaining a rapid progression of ideas and expressing nuanced thoughts. Their contributions should present novel perspectives while firmly grounded in factual accuracy. They must also know and understand SEO (Search Engine Optimization).

In interview techniques, aspiring journalists and writers must exercise a reasonable selection of interviewees supported by exhaustive preparation. Grasping the interview's objectives and the specific insights anticipated from the interviewee is crucial. This necessitates an extensive review of the interviewee's previous engagements in the media to formulate innovative and divergent questions from those previously asked by other entities. Proficient interviewing involves skillful crafting of questions and vigilant listening. If you do not understand the answer, ask immediately. It should not be allowed to pass by. Upholding professionalism, treating all individuals with respect, and observing punctuality are imperative, paralleled by a steadfast commitment to ethical principles. This moral framework is essential to prevent the overreach of influential figures, particularly within the political arena, ensuring the integrity of journalistic practice.

Keywords: Journalistic Writing Skills, Mass Communication Enterprises, Mass Communication Practitioners

บทนำ

การเขียนถือเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งในการสื่อสารของมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญทางวัฒนธรรมและอารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญาของมนุษย์ให้แพร่กระจายความคิดไปได้กว้างไกล (Kattiya, 2006) โดยเฉพาะในงานด้านนิเทศศาสตร์ ที่ปัจจุบันสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์และสำนักข่าวออนไลน์ ล้วนแล้วแต่ต้องใช้ทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ (Journalistic Writing Skills) เป็นฐานสำคัญในการสร้างสรรค์งานด้านนิเทศศาสตร์ เพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ เหล่านี้

นอกจากนี้ยังพบว่า คนรุ่นใหม่ที่อยู่ใน Generation Z หรือ “Gen Z” (คำนิยามของคนที่เกิดหลังปี พ.ศ. 2540 ขึ้นไป) ถูกวิจารณ์ว่ามีทักษะการเขียนที่ไม่ดีเนื่องจากพวกเขาเติบโตมาในยุคของการเขียนผ่านโซเชียลมีเดีย (Chamchuli, 2020) จากการสำรวจสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนในปัจจุบันที่รับนักศึกษาฝึกงานหรือเริ่มงานใหม่ เกี่ยวกับทักษะการเขียนของนักศึกษานิเทศศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเขียนวารสารศาสตร์ที่จำเป็นต้องมีทักษะการเขียนที่แตกต่างจากการเขียนประเภทอื่นนั้นพบว่าส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งยังไม่สามารถนำไปเผยแพร่ได้ทันที ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากหัวหน้างาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กรุ่นใหม่มักชินกับการเขียนอย่างไม่เป็นทางการบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่ตนเองคุ้นชินในชีวิตประจำวันนั่นเอง

จากสภาพการณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการสร้างสรรค์งานทางด้านนิเทศศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน และเป็นสิ่งที่สถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนมีความต้องการทักษะด้านนี้จากคนรุ่นใหม่เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ซึ่งมีรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้

ในห้องเรียนควบคู่กับการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริงภายใต้ระบบที่เรียกว่า Work-based Education นั้น เล็งเห็นเสมอว่า การพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเพื่องานนิเทศศาสตร์นั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงานในอนาคต

มีงานวิจัย เรื่อง การสร้างบัณฑิตวารสารศาสตร์เพื่อตอบสนองตลาดแรงงานในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล โดย Jiajanpong (2020) พบว่า ตลาดแรงงานต้องการนักวารสารศาสตร์ที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) สมรรถนะในการสร้างเนื้อหาที่มีความลุ่มลึก คือ จับประเด็นได้รวดเร็ว คิดวิเคราะห์ได้ รู้ในเรื่องที่จะเล่าอย่างแตกฉาน คิดประเด็นได้แตกต่าง สามารถสืบค้นรวบรวม จัดระบบ และอธิบายข้อมูลได้ สิ่งเหล่านี้เกิดจากการมีความรู้และทักษะทางวารสารศาสตร์ และสหสาขาวิชา 2) ความหลากหลายในการนำเสนอ คือ เขียนลำดับเรื่องออกมาให้เข้าใจได้ง่าย รู้เทคโนโลยีเพื่อเล่าเรื่องได้ทุกรูปแบบ สอดคล้องความต้องการของผู้บริโภค และ 3) คุณภาพการผลิตและเผยแพร่ผลงาน คือ ทำงานได้จริงและทำได้ทันที ปรับตัวให้เข้ามาตรฐานการผลิตชิ้นงานแบบมืออาชีพได้เร็ว และมีความรู้ด้านธุรกิจ การตลาด ทั้งหมดนี้มาคู่กับทัศนคติที่อดทน เปิดกว้าง พร้อมเรียนรู้ และยืดหยุ่น สร้างได้จากการออกแบบการเรียนให้ผู้เรียนกระหายที่จะรู้และอยากหาความรู้เอง การฝึกหนัก การสนับสนุนให้ส่งผลงานเข้าแข่งขัน การมีวิทยากรมาจุดประกายและวิทยานิพนธ์ที่เน้นแสดงกระบวนการคิดจากการประมวลความรู้และทักษะทั้งหมด

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรายวัน (ที่ยังเปิดดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน) และสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The (สำนักข่าวออนไลน์ไทยที่ขึ้นต้นชื่อย่อว่า The เช่น The Standard) ที่มีต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน

เพื่อให้ได้รู้ว่าจะต้องเขียนงานเขียนเชิงวารสารศาสตร์ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนเหล่านี้ได้อย่างไร ท้ายที่สุดงานเขียนก็ถือเป็นหัวใจสำคัญของหนังสือพิมพ์และสำนักข่าวออนไลน์ ที่จะสร้างรายได้และความน่าเชื่อถือให้แก่องค์กร

ความสำคัญของผลการศึกษาของงานวิจัยนี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนที่สังกัดอยู่ในสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนในแขนงต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมา และในเชิงวิชาการผู้สอนในรายวิชาการเขียนเชิงวารสารศาสตร์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะได้นำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตนเองต่อไป เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ที่ดียิ่งขึ้น และตอบโจทย์ความคาดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนในท้ายที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

The Britannica Dictionary (n.d.) ได้นิยามความหมายของคำว่า ความคาดหวัง (Expectation) คือ ความเชื่อที่ว่าบางสิ่งจะเกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น รวมไปถึงความรู้สึกหรือความเชื่อเกี่ยวกับความสำเร็จ ความดี ฯลฯ ของใครบางคนหรือบางสิ่งบางอย่าง

สอดคล้องกับ Oxford Learner's Dictionaries (n.d.) ที่นิยามความหมายของคำว่า ความคาดหวัง คือ ความเชื่อที่ว่าบางสิ่งจะเกิดขึ้นเพราะมันน่าจะเป็นไปได้หรือหวังว่าจะมีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้น หรือความเชื่ออย่างแรงกล้าเกี่ยวกับวิธีที่บางสิ่งควรเกิดขึ้นหรือวิธีที่บุคคลควรประพฤติตน

จากการนิยามความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคาดหวังคือ ความเชื่ออย่างแรงกล้าว่าบางสิ่งบางอย่างจะเกิดขึ้น อาจเป็นความสำเร็จในการลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจเป็นการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

Institute for Manufacturing (n.d.) ได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังของวรูม (Vroom) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้บริหารในผลการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยผู้บริหารเชื่อว่า การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของพนักงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพยายาม ซึ่งคนที่ทำผลงานได้ดีย่อมได้รับผลตอบแทน อาจเป็นรางวัลที่จะสนองต่อความต้องการ ซึ่งแข็งแกร่งพอที่จะทำให้ความพยายามนั้นคุ้มค่า

ยิ่งพนักงานให้ความสำคัญกับผลลัพธ์มากเท่าใด พวกเขาก็จะยิ่งมีแรงจูงใจในการบรรลุเป้าหมายมากขึ้นเท่านั้น ยิ่งพวกเขาทุ่มเทความพยายามมากเท่าไร ก็ยิ่งมั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับรางวัลที่น่าพึงพอใจมากขึ้นเท่านั้น (Channell, 2021) นี่จึงเป็นสิ่งที่กำหนดได้ว่า หากผู้บริหารมีความคาดหวังในผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ผู้บริหารต้องมอบรางวัลแห่งความสำเร็จที่คุ้มค่าต่อความพยายามในการทำงานของพนักงานนั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะเชิงวารสารศาสตร์

ทักษะสำคัญของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับงานวารสารศาสตร์ ก็คือ ทักษะการมีอุดมการณ์ในงานข่าว ทักษะการมีลักษณะที่แสดงถึง “ความเป็นกลาง” และทักษะการมีหลักจริยธรรมในงานวารสารศาสตร์

Bunyasiripan (2018) ได้กล่าวถึงทักษะเชิงวารสารศาสตร์ทั้งสามนี้ไว้ว่า ปัจจัยที่สนับสนุนอุดมการณ์ในงานข่าวให้บรรลุผลนั้น ผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนต้องเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงใด ๆ จากรัฐบาลหรือผู้ซื้อเนื้อที่โฆษณา หรือแม้แต่กลุ่มผู้อ่านที่พยายามสร้างอิทธิพลต่อการข่าว นอกจากนี้ ยังต้องสนองสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และต้องเรียนรู้การนำเสนอรายงานข้อเท็จจริงอย่างเป็น

กลางและเป็นธรรม โดยเปิดโอกาสให้เสนอข้อเท็จจริง/ความคิดเห็นในกรณีขัดแย้งหลายฝ่าย โดยให้ผู้อ่านตัดสินใจจากข้อมูลนั้นเอง อีกทั้งยังต้องนำเสนอหลักฐานสนับสนุนข้อเท็จจริง นอกจากนี้ ยังต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่เลือกปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และไม่คัดลอกเรื่องโดยไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูล

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์

1. ทักษะการเขียนข่าว

การเขียนเนื้อหาข่าว หรือ body นอกจากการเขียนข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ ก็มีบางองค์การที่เขียนข่าวแบบเล่าเรื่อง หรือ storytelling และการเขียนข่าวแบบเรียงตามเวลา หรือ timeline แต่ไม่ว่าจะเขียนข่าวแบบใด ก็จะต้องมี 5W1H เป็นส่วนประกอบสำคัญของข่าว

สอดคล้องกับ Kattiya (2006) ที่ให้ความหมายของ 5W1H หรือที่เรียกกันว่า The Kipling Method ซึ่งเป็นชุดคำถามที่ Rudyard Kipling นักเขียนและกวีชาวอังกฤษผู้คิดค้นวิธีการนี้เป็นครั้งแรก โดยใช้เพื่อตอบคำถามที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง และกระตุ้นให้เกิดแนวคิดที่อาจมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหา (Reyes, 2023) โดยนำมาประยุกต์ใช้กับการรายงานข่าว ดังนี้

Who = ใคร หมายถึง บุคคล

What = อะไร หมายถึง เหตุการณ์

When = เมื่อไร หมายถึง สถานการณ์

Where = ที่ไหน หมายถึง พื้นที่

Why = ทำไม หมายถึง เหตุผล

How = อย่างไร หมายถึง กระบวนการ

หรือวิธีการ

Mahitthiroom (2018) ได้นำเสนอวิธีหาประเด็นข่าว ดังนี้

1) หาประเด็นข่าวโดยประสบการณ์ตรงของตัวเองหรือคนใกล้ชิด

2) หาประเด็นข่าวโดยสังเกตความผิดปกติจากสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว

3) หาประเด็นข่าวโดยมีผู้ให้เบาะแสหรือข้อมูล

4) หาประเด็นข่าวโดยต่อยอดจากประเด็นที่เป็นข่าว

5) หาประเด็นข่าวโดยจังหวะพบเจอเหตุการณ์โดยบังเอิญ

นอกจากนี้ Mahitthiroom (2018) ยังได้นำเสนอวิธีการคัดเลือกประเด็นข่าว ดังนี้

1) คัดเลือกจากเรื่องใกล้ตัวที่มีผลกระทบต่อผู้รับสาร

2) คัดเลือกจากความมีชื่อเสียงของบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ ที่โด่งดังเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป รวมถึงบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่สำคัญ

3) คัดเลือกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบทันทีทันใด ซึ่งได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษ

4) คัดเลือกจากผลกระทบของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นต่อผู้คนจำนวนมาก

5) คัดเลือกจากความขัดแย้งทางร่างกาย จิตใจ หรือความคิด ทั้งระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน สังคม ระดับประเทศ และระดับโลก ที่ก่อให้เกิดปัญหามากมายตามมา

6) คัดเลือกจากความเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งคนส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์ตามที่ควรจะได้

7) คัดเลือกจากความสนใจของมนุษย์ที่มีต่อเหตุการณ์ที่เราอารมณ์ หรือมีผลทางด้านอารมณ์และความรู้สึก

8) คัดเลือกจากความแปลกใหม่ของเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน สิ่งประหลาด ผู้คนไม่เคยพบเห็น และสร้างความตื่นเต้น

9) คัดเลือกจากนโยบายของกองบรรณาธิการ ซึ่งจะพิจารณาและตัดสินใจว่าจะเลือกนำเสนอข่าวใดหรือไม่นำเสนอข่าวใด ตามจุดยืนของกองบรรณาธิการหรือองค์กรข่าวนั้น ๆ

2. ทักษะการเขียนบทความ

Surasit (2006) ได้นำเสนอวิธีการเขียนบทความ ดังนี้

1) การเขียนชื่อเรื่อง มีการตั้งชื่อเรื่องหลายลักษณะ ได้แก่ การเรียกความสนใจ การยั่วเย้า การใช้คำแบบลึกลับ การใช้คำระบือเรื่อง การใช้โคลงกลอน หรือสำนวนต่าง ๆ การบอกเล่า การใช้คำถาม การคุยกับผู้อ่าน การอ้างคำพูด การใช้คำอุทาน การเล่นคำ สัมผัสอักษร การใช้คำที่สมดุลและขัดแย้งกัน การใช้คำชวนชั้น การยกย่อง และการใช้คำเปรียบเทียบกับชั้นสูง

2) การเขียนบทนำ มีวิธีการเขียนที่เป็นที่นิยม ได้แก่ บทนำที่เป็นข่าว บทนำประเภทคุยกับผู้อ่าน บทนำประเภทสรุปความสำคัญ บทนำประเภทใช้สำนวนหรือคำคม บทนำแบบเรียกร้องความสนใจ บทนำประเภทบรรยาย บทนำประเภทอ้างคำพูด บทนำประเภทอธิบาย บทนำประเภทคำถาม บทนำประเภทปริศนา และบทนำประเภทตกใจ

3) การเขียนเนื้อเรื่อง ผู้เขียนสามารถลำดับเรื่องที่จะเขียนได้ด้วยการลำดับตามเวลา และการลำดับเนื้อหาตามความสำคัญ ซึ่งในเนื้อหาที่เขียนจะต้องมีการแสดงความคิดเห็น โดยได้แบ่งระดับการแสดงความคิดเห็นเป็นระดับอธิบายความ ระดับวิพากษ์วิจารณ์ และระดับเสนอทางแก้ปัญหา

4) การเขียนบทสรุป ผู้เขียนสามารถสรุปได้หลายลักษณะด้วยกัน ได้แก่ เขียนให้สอดคล้องกับบทนำ เขียนโดยการอ้างสำนวนสุภาษิต คำคม สรุปแบบบรรยาย สรุปแบบอธิบาย สรุปแบบอ้างคำพูด สรุปแบบตั้งคำถาม สรุปแบบย้ำเจตนา สรุปแบบประชดประชัน สรุปแบบฝากข้อคิด และสรุปแบบให้คำแนะนำ

สำหรับการเขียนบทความ หากเนื้อหาที่เขียนไม่ใช่ความคิดหรือคำพูดของตนเอง แต่เป็นความคิดหรือคำพูดของผู้อื่น ผู้เขียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอ้างอิงแหล่งข่าว โดยจะต้องอ้างอิงแหล่งข่าวให้ชัดเจน แยกให้ชัดว่าตรงไหนแหล่งข่าวระบุ ตรงไหนผู้เขียนระบุ รวมทั้งการอ้างอิงแหล่งข้อมูล หากอ้างอิงข้อมูลจากองค์กรต่าง ๆ องค์กรเหล่านั้นต้องเป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ โดยมีการระบุชื่อองค์กรที่ได้อ้างอิงมาให้ชัดเจน (Surasit, 2006)

3. ทักษะการเขียนบทวิเคราะห์

Surasit (2006, p.151) ได้นำเสนอไว้ว่า ผู้เขียนบทวิเคราะห์ต้องมีความรอบรู้ในเรื่องราวที่จะเขียน ต้องมีหลักการและหลักฐานที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ไม่ใช่แสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก บ่นหรือตำหนิเพาะฉะนั้น การเขียนบทวิเคราะห์ที่ดี ผู้เขียนต้องมีการมองโลกอย่างมีเหตุผลและมีหลักการ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากผู้อ่าน

4. ทักษะการเขียนบทวิจารณ์

Parivudhiphongs (2019) นำเสนอว่าการเขียนบทวิจารณ์ ผู้วิจารณ์ต้องอาศัยแว่นตาในการมองเห็น พินิจพิเคราะห์ และใช้ความรู้ กรอบแนวคิด และทฤษฎี รวมทั้งประสบการณ์ของผู้วิจารณ์มาเป็นเครื่องมือในการอธิบาย โดยแว่นตาในการเขียนบทวิจารณ์มีมุมมองหลัก ดังนี้ มุมมองเชิงสุนทรียศาสตร์ มุมมองทางวรรณศิลป์ มุมมองทางศิลปะแขนงต่าง ๆ มุมมองทางจิตวิทยา มุมมองทางปรัชญาและศาสนา มุมมองทางแนวคิดสตรีนิยม มุมมองทางการสื่อสาร มุมมองทางประวัติศาสตร์หรือพัฒนาการ มุมมองทางการเมือง และมุมมองทางเศรษฐกิจ

5. ทักษะการเขียนบทสัมภาษณ์

Worapanpong (2019) กล่าวว่า รูปแบบการเขียนบทสัมภาษณ์ จะเป็นการเขียนแบบถาม-ตอบ การเขียนแบบบรรยายสลับถ้อยคำสัมภาษณ์ การเขียนแบบตั้งหัวเรื่องย่อยเป็นช่วง ๆ และการเขียนแบบร้อยเรียงจากปากคำของผู้ให้สัมภาษณ์

6. ทักษะการเขียนสารคดี

Phoovatis (2018) นำเสนอว่า การเขียนสารคดี มีทั้งการเขียนเชิงบรรยายและพรรณนา การเขียนเชิงสัมภาษณ์ การเขียนกึ่งชีวประวัติบุคคล การเขียนแบบรายงานเหตุการณ์ การเขียนเกี่ยวกับเด็กและสตรี การเขียนเกี่ยวกับวิถีชีวิต ท้องเที่ยว ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเชิงตีความและเจาะลึก การเขียนแบบชวนชั้น การเขียนแบบกระตุ้นจิตสำนึก การเขียนเชิงวิจารณ์

การเขียนเชิงวิเคราะห์ และการเขียนเชิงวิชาการ โดยการเขียนสารคดีมีความคล้ายคลึงกับการเขียนบทความ คือ มีส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป แต่ส่วนที่แตกต่างกันคือ สารคดีมุ่งให้ความรู้ความเพลิดเพลินเป็นหลัก มีความคิดเห็นเป็นเครื่องปรุงแต่ง แต่บทความมีความคิดเห็นเป็นแก่น มีความรู้เป็นองค์ประกอบ

7. ทักษะการเขียนบทบรรณาธิการ

Surasit (2006) แนะนำว่า ในการจะประเมินว่าบทบรรณาธิการนั้นเขียนดีหรือไม่ ต้องตรวจสอบด้วยคำถามดังนี้ บทบรรณาธิการนั้นมีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ มีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดหรือไม่ มีสาระสำคัญหรือไม่ มีเหตุผลน่าเชื่อถือเพียงใด เนื้อหา มีความสมบูรณ์หรือไม่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือไม่ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชนหรือไม่ เขียนอย่างเป็นกลาง มีความเที่ยงธรรมหรือไม่ มีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ ข้อเขียนนั้นมีเอกภาพหรือไม่ ถ้ามีการตรวจสอบแล้วพบว่า คำตอบมีลักษณะดังกล่าว ก็ถือว่าบทบรรณาธิการที่เขียนขึ้นมานั้น เป็นบทบรรณาธิการที่ดีมีคุณภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคม (Social Media)

Swaine et al. (2022) แนะนำไว้ว่า การเขียนเชิงวารสารศาสตร์ในรูปแบบต่าง ๆ ผู้เขียนจะต้องนำเนื้อหาจากเหตุการณ์ที่กำลังมาแรง หรือผู้คนกำลังให้ความสนใจมาเขียน รวมทั้งใช้ภาษาเขียนในแบบฉบับของเว็บไซต์และสื่อสังคม นอกจากนี้ยังต้องเขียนเรื่องราวให้กระชับ เนื่องจากผู้อ่านไม่มีเวลามากพอ ใช้ประโยคสั้น ๆ เพื่อให้ง่ายต่อผู้อ่านในการสแกนเรื่องราว เพิ่มไฮเปอร์ลิงก์ (Hiperlink) เพื่อให้ผู้อ่านสามารถตามไปอ่านเนื้อหาต่อได้จากเว็บไซต์หรือสื่อสังคมอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องใช้สัญลักษณ์แสดงหัวข้อย่อย หรือรูปภาพ มาคั่นจังหวะในการอ่าน

ในการเขียนงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ ชื่อเรื่องหรือพาดหัวและบทนำ เป็นส่วนสำคัญมากที่จะต้องดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน สองย่อหน้าแรก ผู้เขียน

จะต้องระบุข้อมูลที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้ สัญลักษณ์แสดงหัวข้อย่อย หรือรูปภาพคั่น จะต้องสะดุดตาผู้อ่านด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อดีของการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ที่น่าเสนอผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคม คือ เราสามารถตรวจสอบจำนวนผู้อ่านว่ามีผู้อ่านคลิกมาอ่านกี่คน ใช้เวลาอ่านนานแค่ไหน แชรบนสื่อสังคมหรือไม่ คลิกไฮเปอร์ลิงก์ในเรื่องรานั้น ๆ หรือเปล่า สิ่งนี้ช่วยให้เรารู้ว่าผู้อ่านชอบและเห็นคุณค่าอะไร และสิ่งที่เราจะต้องปรับปรุงคืออะไร

แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการค้นหา (Search Engine Optimization) หรือการทำ SEO

โดยส่วนใหญ่ผู้ที่สนใจข่าวสารใดก็มักใช้คำค้นหา (Keyword) ในเว็บไซต์ที่เป็นโปรแกรมค้นหาออกแบบมาให้เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต หรือ Search Engine เช่น Google แต่การจะทำให้เว็บไซต์ของเรามีความเกี่ยวข้องกับคำค้นหา จนทำให้ Google รู้สึกว่าเนื้อหาของเว็บไซต์ของเรามีความเกี่ยวข้องกับคำค้นหานั้น ๆ จนนำเว็บไซต์ของเราไปแสดงผลการค้นหาในลำดับต้น ๆ ก็จำเป็นที่จะต้องมีการทำ SEO หรือ Search Engine Optimization อยู่สม่ำเสมอ

การทำ SEO ผ่าน Search Engine เช่น Google นั้น ถือเป็นการจับคู่ระหว่างคำค้นหากับเนื้อหา โดยที่คำค้นหานั้นมาจากข้อความที่ผู้ค้นหาพิมพ์เข้าไปใน Google จากนั้นระบบจะพยายามคัดเลือกเอาเนื้อหาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและตอบโต้เกี่ยวกับคำค้นหานั้นมากที่สุดมาแสดง ซึ่งเว็บไซต์ใดมีการทำ SEO ที่ดีกว่า ก็มีโอกาสมากกว่าในการถูกจัดอันดับ (Ranking) ให้อยู่ในลำดับที่ดีกว่า และมีโอกาสถูกคลิกมากกว่าในหน้า SERP (Search Engine Results Page) ซึ่งเป็นหน้าแสดงผลการค้นหาเว็บไซต์ที่มีความเกี่ยวข้องกับคำค้นหาที่ใช้ในการค้นหา (Sukko, 2021, p. 39)

Sukko (2021, p. 40) ได้แบ่งการทำ SEO ออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. SEO-on-page การปรับแต่งส่วนต่าง ๆ ภายในเว็บไซต์ของเรา เพื่อให้ส่งผลต่อการจัดอันดับของ Google เช่น การเขียนเนื้อหาภายในเว็บไซต์ หรือ URL เป็นต้น

2. SEO-off-page การปรับแต่งและใช้องค์ประกอบภายนอกเข้ามาช่วยในการส่งเสริมเว็บไซต์ของเราให้ติดอันดับผลการค้นหา เมื่อ Google รู้แล้วว่าเว็บไซต์ของเราเกี่ยวข้องกับคำค้นหาอะไร การทำ Off-page จะช่วยให้ Google เชื่อถือเว็บไซต์ของเรามากยิ่งขึ้นว่าเป็นเว็บไซต์ที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านจริง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Backlink การโปรโมทเว็บไซต์ หรือการใช้โซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊กหรือทวิตเตอร์ (X) เข้ามาช่วย เป็นต้น

3. SEO Content การปรับแต่งเนื้อหาจนเหมาะกับ SEO เพื่อให้มีโอกาสติดอันดับใน Google ในลำดับต้น ๆ โดยเนื้อหาจะเป็นบทความที่ไม่เหมือนบทความทั่วไป แต่จะมีการปรับแต่งบทความทั้ง Format และ Topic ของบทความ รวมถึงการใส่คำค้นหาลงไปในบทความ เพื่อให้บทความมีโอกาสติดอันดับใน Google มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทำ SEO

สำหรับขั้นตอนการทำ SEO นั้น Sukko (2021) ได้แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนการทำ SEO ให้ดี (SEO Planning)

ในการวางแผนนี้จะต้องมีการกำหนดว่าใครคือกลุ่มเป้าหมายหลักของเว็บไซต์ จากนั้นจึงวิเคราะห์ว่ากลุ่มเป้าหมายชอบหรือมีความต้องการในเนื้อหาแบบใด นอกจากนี้ยังต้องกำหนดเป้าหมายการทำ SEO ด้วยว่าคืออะไร เช่น ต้องการเพิ่มจำนวนคนเข้าเว็บไซต์มากขึ้น หรือต้องการทำ SEO เพื่อทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้จักเว็บไซต์ของเรามากยิ่งขึ้น ในการกำหนดเป้าหมายดังกล่าว ควรกำหนดด้วยดัชนีชี้วัดผลงานหรือความสำเร็จของงาน (Key Performance Indicator: KPI) เพื่อสามารถวัดผลความคืบหน้าของงานได้นั่นเอง

2. คัดเลือกคำค้นหาที่กลุ่มเป้าหมายใช้ (Keyword Research)

ขั้นตอนนี้คือการวิเคราะห์ว่ากลุ่มเป้าหมายเข้าไปค้นหาใน Google ด้วยคำค้นหาใด ซึ่งคำค้นหาดังกล่าวต้องตอบโจทย์เป้าหมายของเราได้

3. สร้างเนื้อหาที่มีประโยชน์และตอบโจทย์ (SEO Content)

การจะทำให้การทำ SEO ประสบความสำเร็จจนได้จำนวน Traffic เข้าสู่เว็บไซต์เยอะ ๆ จะต้องสร้างเนื้อหาที่ดีและมีประโยชน์ และตรงกับความต้องการของผู้คนให้ได้ ไม่ว่าเนื้อหาจะเป็นตัวหนังสือหรือวิดีโอ เมื่อรู้ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นแบบไหน ก็ปรับแต่งเนื้อหาให้ได้คะแนน SEO ที่ดียิ่งขึ้น

4. เริ่มต้นการทำ On-page

เนื้อหาที่ดี แต่ขาดการปรับแต่งทาง SEO-on-page ก็อาจทำให้เว็บไซต์ไม่ติดอันดับได้ แต่หากเราผลิตเนื้อหาออกมาแล้ว เราอาจต้องปรับ format ของเนื้อหานั้น ๆ ตามหลักการ SEO ด้วย เช่น การใส่คำค้นหาในหัวข้อความและในบทความ หรือการใส่ลิงก์เพื่อให้ผู้อ่านคลิกเข้าไปยังหน้าเพจอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน (Internal Link) นอกจากนี้ ยังมีการใส่ข้อมูลใน Meta Tag ซึ่งเป็นการตั้งชื่อให้กับแต่ละหน้าเพจที่อยู่ในเว็บไซต์ ทำให้ Googlebot รู้ว่าเนื้อหาในหน้าเพจนั้นเกี่ยวข้องกับคำค้นหาอะไร อีกทั้งมันยังไปแสดงผลเป็น Snippet ในหน้าผลการค้นหา เพราะฉะนั้น เราจึงต้องเขียน Meta Tag ให้ดี เพราะนี่จะทำให้ดึงดูดคนเข้ามาเว็บไซต์ของเราได้มากที่สุด

5. การปรับแต่งเว็บไซต์ที่มีประสิทธิภาพ (Technical SEO)

เมื่อ Google เข้าใจแล้วว่าเว็บไซต์ของเราเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรจากคำค้นหาในเนื้อหาที่เราอัปโหลดลงไป เราก็ต้องมีการปรับแต่งเว็บไซต์ให้มีความเร็ว รองรับการใช้งานผ่านทางโทรศัพท์มือถือ รวมทั้งปรับโครงสร้างของเว็บไซต์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ Internet Bot วิ่งเข้ามาได้เก็บข้อมูลภายในเว็บไซต์ได้ง่ายโดยไม่ติดขัด

6. เสริมพลังด้วยการทำ Off-page

เมื่อเราสร้างเนื้อหาและปรับ format จนเสร็จเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นก็นำเนื้อหานั้น ๆ ไปโปรโมทเพื่อให้คนเห็นมากยิ่งขึ้น โดยสร้าง Backlink เข้าสู่เว็บไซต์ ซึ่ง Backlink คือ การทำลิงก์เพื่อเชื่อมโยงจากเว็บไซต์หนึ่งไปสู่อีกเว็บไซต์หนึ่ง อาจเป็นการอ้างอิงหรือแนะนำให้อ่านต่อก็ได้ อย่างไรก็ตาม การจะทำ Backlink ที่ดี เราต้องมั่นใจว่า เนื้อหาในเว็บไซต์อื่นที่เราจะลิงก์เข้าไป ต้องเป็นเนื้อหาที่ดีและมีประโยชน์ นอกจากนี้ เรายังสามารถโปรโมทเว็บไซต์ของเราให้มีความรู้จักและมีผู้ติดตามเพิ่มมากขึ้นได้ด้วยการโปรโมทผ่านทางโซเชียลมีเดีย

7. ดูแลปรับปรุงเว็บไซต์อยู่ตลอดเวลา

การทำ SEO ที่ดี เราจะต้องหมั่นเข้าไปติดตามและคอยอัปเดตอยู่ตลอดเวลา เพราะการทำ SEO คือ กระบวนการที่ต้องทำอยู่เรื่อย ๆ ไม่มีวันเสร็จ วันนี้เว็บไซต์ของเราอยู่ในตำแหน่งที่ดี แต่ก็อาจตกอันดับได้เช่นกัน หากไม่หมั่นเข้ามาดูแลปรับปรุง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Srihirun (2020) ได้วิจัย เรื่อง นวัตกรรมวารสารศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัลสืบค้นของสื่อมวลชนไทย ผลการวิจัยพบว่า งานวารสารศาสตร์ควรเน้น “ข้อเท็จจริงที่รวดเร็วและถูกต้องน่าเชื่อถือ” โดยทุกสิ่งต้องมาพร้อมกัน ส่วนลักษณะเฉพาะที่เด่นเป็นพิเศษคือ วารสารศาสตร์เชิงข้อมูล การเน้นการแจ้งข้อมูลข่าวสารควรเป็น “ข่าววิถีปกติใหม่” ที่ต้องใช้ภาษากระชับและชัดเจนอย่างแท้จริง การหลอมรวมสื่อวารสารศาสตร์ควร “หลอมรวมเชิงเป้าหมาย” เป็นการหลอมรวมข่าวเพื่อสังคมไม่ใช่ข่าวเชิงปริมาณลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ในงานวารสารศาสตร์ควรเป็นการคิดประเด็นข่าวและรายงานข่าวจาก “ประโยชน์ของสังคม” มากกว่าความสนใจของสังคม

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ที่มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเชิงลึก

(In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ในการสัมภาษณ์ โดยรายละเอียดเพิ่มเติมมีดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัยนี้ คือ บรรณาธิการอาวุโส บรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการ หรือบรรณาธิการข่าว โดยสาเหตุที่เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในระดับบรรณาธิการข่าวขึ้นไปนั้น เนื่องจากเป็นผู้ที่กำหนดแนวทางการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการเขียน

ในส่วนของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้ได้แก่

1. หนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 9 แห่ง (แต่ละ 1 คน) ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ข่าวสด สยามรัฐ ผู้จัดการรายวัน 360 องศา แนวหน้า ไทยโพสต์ และกรุงเทพธุรกิจ โดยเลือกจากการยังคงดำรงอยู่ของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันในปัจจุบัน ด้วยเหตุผลนี้ จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวันเพียง 9 แห่งเท่านั้น

2. สำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 10 แห่ง (แต่ละ 1 คน) ได้แก่ The Standard, The Matter, The Momentum, The People, The Cloud, The States Times, The Better, The101. World, The Story Thailand, และ The Modernist โดยเลือกจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่เปิดดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักโดยมาจากความอิ่มตัวของข้อมูล (Data Saturation)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีการนัดหมายวัน เวลา

และสถานที่ตามที่ได้ให้ข้อมูลหลักสะดวก จากนั้นในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยก็ได้มีการบันทึกเสียง โดยใช้เวลาสัมภาษณ์คนละประมาณ 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จากนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดรหัสเพื่อจำแนกข้อมูลตามเกณฑ์หัวเรื่อง ต่อมา ผู้วิจัยก็ได้ทำการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันให้เป็นกลุ่ม แล้วบูรณาการข้อมูลที่คล้ายคลึงกันหรือสัมพันธ์กันให้เป็นเรื่องราวที่มีความหมาย เพื่อสร้างข้อสรุปย่อยในแต่ละเกณฑ์ แล้วจึงนำข้อสรุปย่อยมาสรุปรวมเนื้อหา จากนั้นจึงนำผลสรุปรวมมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อมูลในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) โดยตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานในสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนที่แตกต่างกัน แต่มีข้อมูลที่มีความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกัน

ผลการวิจัย

1. ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันมีต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่

ทักษะการเขียนข่าว

ทักษะการเขียนข่าวของนักข่าวรุ่นใหม่ที่มีคือ การเขียนข่าวแบบถูกต้อง ครบถ้วน โดยเฉพาะการใช้คำหรือตัวสะกด รวมทั้งชื่อ ยศ ตำแหน่งของแหล่งข่าว ต้องตรวจทานให้ดีก่อนส่ง

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 6 ฉบับ (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์แนวหน้า) กล่าวตรงกันว่าวิธีการทำงานในปัจจุบันของนักข่าวรุ่นใหม่ มักเน้นความเร็ว จึงทำให้นักข่าวรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟนที่แปลงเสียงพูดเป็นตัวอักษร แทนการฟัง จด แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย

“บางทีเวลานักข่าวพูดไม่ชัดเจน โทรศัพท์ก็แปลงผิด ๆ ถูก ๆ ได้ แล้วก่อนส่งข่าวไม่ได้ตรวจทานอย่างถี่ถ้วน ตรงนี้เป็นปัญหาและเป็นภาระแก่คน Proof ที่ต้องแก้ไขข่าวให้ถูกต้อง โดยเฉพาะชื่อคนหรือตำแหน่ง มักผิดพลาดบ่อย ซึ่งเราก็กวดขันอยู่นะ” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) (Suksomjit, M., personal communication, August 23, 2023)

นอกจากนี้การเขียนข่าว ควรใช้เป็นภาษาเขียน ไม่ใช่เป็นภาษาพูด สิ่งเหล่านี้สามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ข่าวและองค์กรหนังสือพิมพ์ไทยรายวันได้เป็นอย่างมาก

ทักษะการเขียนบทความ

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 3 ฉบับ (หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์แนวหน้า) กล่าวตรงกันว่า อยากให้นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่มองประเด็นและจับประเด็นให้ได้เสียก่อน หากประเด็นไม่แหลมคมพอ อาจทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนไปอ่านเนื้อหาอื่นแทน จากนั้นจึงวางโครงเรื่องเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เขียนหลงประเด็นหรือหลุดออกจากโครงเรื่องที่ได้ออกเอาไว้

“อยากให้กำหนดประเด็นก่อนเขียน ซึ่งตรงนี้สำคัญมาก ถ้าคนเขียนบทความไม่กำหนดประเด็นหรือไม่วางโครงเรื่องไว้ในใจก่อน เต็มมันหลงเขียนไปแล้วมันจะหลุดจากที่วางเอาไว้” (หนังสือพิมพ์สยามรัฐ) (Wattanathadukul, W., parsonal communication, August 16, 2023)

ดังนั้นนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่จึงต้องทำการบ้านให้มากขึ้น หาข้อมูลให้รอบด้าน ถูกต้อง ครบถ้วน มีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ ที่สำคัญคือ ผู้เขียน

ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะเขียนมากเพียงพอ รู้จักใช้คำ และไม่เขียนในสิ่งที่คนไม่อยากจะอ่าน

ทักษะการเขียนบทวิเคราะห์

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 2 แห่ง (หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์สยามรัฐ) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะวิเคราะห์ ต้องมีมุมมองที่แตกต่าง แต่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และต้องมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เมื่อนำข้อมูลนั้นมาอ้างอิง

“ยิ่งคุณยกตัวอย่าง หรือเปรียบเทียบ เพื่อตอกย้ำเหตุผลด้วยข้อมูลอ้างอิง บทวิเคราะห์ของคุณจะน่าเชื่อถือ” (หนังสือพิมพ์สยามรัฐ) (Wattana-thadukul, W., personal communication, August 16, 2023)

การจะมีมุมมองที่แตกต่างได้นั้น ต้องมีการฟังหรือทำงานร่วมกันเป็นทีมกับนักข่าวหรือหัวหน้าข่าวในกองบรรณาธิการ ในทีมต้องมีการพูดคุยกันบ่อย ๆ เกี่ยวกับข่าวสารบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน นอกจากนี้ต้องเป็นนักอ่านที่เมื่ออ่านแล้วก็สามารถตั้งคำถามกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ และสามารถดึงประเด็นจากเหตุการณ์นั้นมาเขียนได้ คนเขียนบทวิเคราะห์ที่ดีต้องเขียนเป็น ใช้คำ คิดคำ และสร้างท่อนสุค หรือวิธีการนำเสนอได้น่าสนใจ มองสถานการณ์ขาด ตีโจทย์แตก จึงจะทำให้บทวิเคราะห์มีความน่าสนใจและมีความแตกต่าง

ทักษะการเขียนบทวิจารณ์

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 3 แห่ง (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมีความรู้ มีข้อมูล และศึกษาในเรื่องที่จะวิจารณ์ให้มากพอสมควร รวมทั้งมีความน่าเชื่อถือในตัวเอง เมื่อวิจารณ์ไปแล้ว สามารถเปิดรับข้อโต้แย้งกับคำวิจารณ์ของตนเองได้ สามารถชี้แจงข้อโต้แย้งจากสิ่งที่วิจารณ์ด้วยเหตุผลได้

“ผู้วิจารณ์ควรจะติดตามข่าวสารบ้านเมือง ขยันเข้าร่วมวงสนทนาที่เกี่ยวข้องกับ

สิ่งที่ตนเองวิจารณ์ เช่น วงสนทนาด้านการเมืองหรือวงสนทนาด้านบันเทิง” (หนังสือพิมพ์มติชน) (Sekthira, N., personal communication, August 17, 2023)

สำหรับการเขียนบทวิจารณ์ ผู้เขียนอย่าเพิ่งตัดสินใจไว อย่าเพิ่งเห็นสิ่งใดแล้วเขียนโดยทันที แต่ต้องค้นคว้าหาข้อมูลก่อน เนื่องจากสิ่งที่เราวิจารณ์ สามารถทำให้ผู้ถูกวิจารณ์นำสิ่งที่เราวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นได้ ที่สำคัญที่สุด ผู้เขียนต้องวิจารณ์จากใจจริง ชื่อตรงกับตนเองโดยไม่มีอคติ แต่วิจารณ์ข้อดีข้อเสียด้วยการให้มุมมองความคิดที่ดีแก่ผู้อ่าน

ทักษะการเขียนบทสัมภาษณ์

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 2 แห่ง (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมีความรู้และทำการบ้านมาก่อนที่จะไปสัมภาษณ์ ต้องรู้ว่าสัมภาษณ์คนนี้เพื่ออะไร อยากให้เขาบอกอะไรแก่เรา อีกทั้งต้องอ่านเรื่องราวของคนที่เราจะไปสัมภาษณ์ให้ได้มากที่สุด

เวลาสัมภาษณ์ก็ต้องตั้งใจฟัง ไม่เข้าใจก็ให้รีบถาม ไม่ควรถามย้อนหลังเมื่อการสัมภาษณ์ผ่านไปแล้ว ส่วนการเขียนก็ต้องฝึกเขียนให้เยอะ ๆ จะทำให้เราชำนาญต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงประโยคหรือเชื่อมคำ รู้ว่าใช้คำแบบไหนถึงจะสละสลวย อ่านแล้วลื่นไหล

“เวลาเขียนบทสัมภาษณ์แบบถามตอบต้องจับประเด็นให้ได้ ไม่ใช่อยกคำตอบมาใส่ทั้งหมดหรือหากเขียนบทสัมภาษณ์แบบร้อยเรียง ต้องไม่เอาที่เกาะเทปมาใส่ไว้ในบทสัมภาษณ์แบบดื้อ ๆ ต้องรู้จักตัดทอน ตกแต่ง และเล่าเรื่องให้ได้ น่าติดตาม ตั้งแต่ชื่อเรื่อง บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป” (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) (Namtapi, C., personal communication, September 9, 2023)

ทักษะการเขียนสารคดี

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 2 แห่ง (หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์แนวหน้า)

กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องเป็นคนช่างสังเกต ไม่ฉาบฉวย รู้จักนำบุคลิกเฉพาะของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งมุมมองใหม่ ๆ มานำเสนอในการเขียนสารคดี

“ก่อนที่จะเขียนสารคดีให้ได้นั้น ก็จำเป็นต้องเขียนข่าวให้ดีที่สุดก่อน เพราะข่าวคือ รากฐานสำคัญของการเขียนสารคดี” (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) (Namtapi, C., personal communication, September 9, 2023)

ทักษะการเขียนบทบรรณาธิการ

ตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน จำนวน 3 แห่ง (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์แนวหน้า และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องรู้จักประสงค์ของการเขียนบทบรรณาธิการเสียก่อนว่าเขียนขึ้นมาเพื่ออะไร นำไปสู่อะไร การเขียนจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวเขียนไม่ได้ เพราะเป็นการเขียนในนามขององค์กร เพื่อแสดงจุดยืนต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งการแสดงจุดยืนนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงของข้อมูล

“หนังสือพิมพ์ยังคาดหวังในเรื่องจริยธรรม การทำอาชีพสื่อมวลชน ที่เมื่อใครก็ตามได้เข้ามาทำอาชีพนี้แล้วต้องป้องกันไม่ให้อำนาจทั้งหลายเข้ามาครอบงำเป็นอันขาด โดยเฉพาะอำนาจทางการเมือง” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) (Suksomjit, M., personal communication, August 23, 2023)

2. ความคาดหวังของสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The มีต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่

ทักษะการเขียนข่าว

ตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 5 แห่ง (The Standard, The Matter, The Momentum, The Better และ The Story Thailand) กล่าวตรงกันว่า นักข่าวรุ่นใหม่ต้องจับประเด็นข่าวให้ถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้าน ต้องทำให้ประเด็นข่าวนั้นส่งผลกระทบให้มากที่สุด อีกทั้งต้องรอบรู้ว่ตอนนี้คนกำลังสนใจเรื่องอะไร และยังพบ

เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของคน จะนำมาสร้างสรรค์ประเด็นข่าวได้อย่างไร เมื่อได้ประเด็นข่าวแล้วก็ต้องเขียนข่าว ซึ่งส่วนใหญ่ข่าวออนไลน์นิยมเขียนแบบเล่าเรื่อง (Storytelling) ที่ลำดับเรื่องราวได้ดี ใช้คำหรือภาษาได้อย่างถูกต้อง

“เราต้องมีสไตล์เป็นของตัวเอง รวมทั้งต้องมีความครีเอทีฟ และต้องมีความเป็นนักเล่าเรื่องผสมผสานเข้าไป” (The People) (Lertpradit, A., personal communication, July 18, 2023)

ทักษะการเขียนบทความ

ตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 3 แห่ง (The Standard, The People และ The Story Thailand) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องเลือกประเด็นที่สร้างผลกระทบเป็นวงกว้าง รวมทั้งต้องรู้ว่าประเด็นใดเป็นประเด็นที่มีคนอยากรู้มากที่สุด การเขียนบทความก็จะสามารถสนองความอยากรู้ได้ นอกจากนี้หากนำความรู้ที่เรามี แต่คนอื่นไม่มีมาใช้ในการเขียนบทความก็จะทำให้เกิดความแตกต่าง อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับวิธีการเล่าและวิธีการนำเสนอ ซึ่งอาจจะมีการทดลองเขียนบทความในแนวทางใหม่ ๆ ย่อยเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ลำดับความได้เร็ว มีแก่นความคิดที่คมคาย

“นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่สามารถสะท้อนมุมมองความคิดของคนยุคตนเองมาเสนอได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีต่อการเขียนบทความที่พึงกระทำ นอกจากนี้ต้องค้นหาสิ่งที่ตัวเองชอบ และชอบแบบลงลึกด้วยจะดีมาก” (The Modernist) (Tawantharong, R., personal communication, August 25, 2023)

นอกจากนี้นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการค้นหา (Search Engine Optimization) หรือที่เรียกกันว่าการทำ SEO เพื่อให้บทความที่เขียนอยู่ในลำดับต้น ๆ ของการค้นหาใน Search Engine เช่น กูเกิล

ทักษะการเขียนบทวิเคราะห์

นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องสามารถแยกแยะระหว่างบทความกับบทวิเคราะห์ (The

Standard) อีกทั้งตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 3 แห่ง (The Momentum, The People และ The Better) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมีแหล่งข้อมูลหรือแหล่งข่าวที่หลากหลาย รวมทั้งต้องเป็นคนที่รู้ในเชิงกว้างขวาง และรู้ในเชิงลึก เป็นความรู้รอบด้านแบบสหวิทยาการ อีกทั้งต้องมีชั้นเชิงในการวิเคราะห์และการเขียน

นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการค้นหาข้อเท็จจริง “ยิ่งเป็นคนรุ่นใหม่ ยิ่งต้องทำการบ้าน หากจับทางได้ถูกต้องก็สามารถเขียนบทวิเคราะห์ได้ เวลาจะเขียนบทวิเคราะห์ต้องพยายามมองให้เห็นเป็นภาพใหญ่ และรู้ว่าประเด็นที่เลือกมาเขียนมันอยู่ตรงส่วนไหนของภาพใหญ่ทั้งหมดนี้” (The101.World) (Putthasri, S., personal communication, August 15, 2023) สิ่งนี้จะช่วยทำให้เขียนบทวิเคราะห์ได้คมชัด ลุ่มลึก และรอบด้านมากยิ่งขึ้น

ทักษะการเขียนบทวิจารณ์

ตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 2 แห่ง (The Matter และ The States Times) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องแยกความแตกต่างระหว่างบทวิจารณ์กับบทวิพากษ์ อีกทั้งต้องเขียนบทวิจารณ์ให้ชัดเจน ให้ดึงดูดให้ผู้อ่านคิดต่อ ต้องมีตรรกะที่ดี ความสมเหตุสมผล ข้อมูลที่นำมาอ้างอิงต้องแม่นยำ

นอกจากนี้ในส่วนของการทำงาน ขอให้วิจารณ์อย่างต่อเนื่องในทิศทางที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง “อย่ากลัวการวิจารณ์กลับ เพราะมันเป็นสิ่งที่คู่กันของการวิจารณ์” (The Matter) (Banchanon, P., personal communication, July 21, 2023)

ทักษะการเขียนบทสัมภาษณ์

ตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 3 แห่ง (The Standard, The States Times และ The101.World) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องรู้จักเลือกคนที่ขอสัมภาษณ์ ต้องรู้ว่าคนอ่านอยากอ่านอะไร และใครจะเป็นผู้ที่มา

ตอบคำถามในสิ่งที่คนอ่านอยากรู้ และคนคนนั้นต้องไม่ซ้ำกับสื่ออื่น ๆ ถ้าซ้ำ ประเด็นต้องแตกต่าง หรือทำให้บทสัมภาษณ์นั้นลุ่มลึกกว่า เวลาถามผู้ให้สัมภาษณ์ก็ไม่ควรถามคำถามซ้ำ ๆ เดิม ๆ แต่ต้องมีวิธีการถามเพื่อให้ได้รับมุมมองใหม่ ๆ

นอกจากนี้ก่อนที่จะไปสัมภาษณ์ต้องมีการเตรียมตัว หาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ เตรียมคำถามไว้พอประมาณ และเวลาสัมภาษณ์ก็ต้องเป็นผู้ถาม และเป็นผู้ฟังที่ดี เมื่อสัมภาษณ์เสร็จแล้วก็ต้องถอดเทป และคัดเอาประเด็นสำคัญมาร้อยเรียงเรื่องราว ไม่ใช่เอาที่ถอดเทปมาเผยแพร่โดยไม่ได้ผ่านการเรียบเรียงใด ๆ

“หัวใจสำคัญของการเขียนบทสัมภาษณ์คือ ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์อ่านบทสัมภาษณ์แล้วรู้สึกว่ามันเป็นตัวเขาที่พูด แต่ผ่านการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบจากเรา ทำให้เขารู้สึกว่ามันสะท้อนตัวตนและความคิดของเขาได้อย่างแท้จริง” (The101.World) (Putthasri, S., personal communication, August 15, 2023)

ทักษะการเขียนสารคดี

ตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 2 แห่ง (The Momentum และ The Cloud) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ควรต้องอ่านสารคดีเยอะ ๆ รวมทั้งงานที่เป็นความรู้ และงานวรรณกรรม ต้องอ่านให้รอบด้าน นอกจากนี้ต้องหาเรื่องที่สนใจให้พบ เพื่อที่จะตั้งใจขวนขวายหาข้อมูลเชิงลึก และการสร้างความแตกต่างจากผู้อื่น ทั้งมุมมอง ข้อมูล และการเขียน

“สำนักข่าวออนไลน์คาดหวังว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่จะมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ 1) ต้องเป็นคนใจกว้าง เป็นคนเปิดใจ ไม่ว่าจะเจอกับอะไรต้องไม่ใจแคบ หรือไปเจออะไรที่ไม่คุ้นชินก็อย่าเพิ่งรีบตัดสิน 2) ต้องเป็นคนช่างสังเกต มอง ฟัง ตมกลั่น คุยกับคน เพราะหากไม่คอยสังเกต จะเก็บเอาอะไรมาเล่าไม่ได้เลย 3) ต้องเป็นคนใช้เวลาเป็น ทั้งเวลาที่ลงไปพื้นที่เก็บข้อมูลหรือสัมภาษณ์แหล่งข่าว รวมทั้งเวลาในการเขียน ซึ่งแนวทางที่จะทำให้เขียนได้เร็วขึ้นคือ ต้องคิดโครงเรื่องก่อนการลงมือเขียน ถ้าไม่มีโครงเรื่อง

เมื่อเกิดอาการเขียนไม่ออก ก็จะไม่อยากเขียน ทำให้ทำงานนี้ไม่ดีเท่าที่ควร และ 4) ต้องทำงานแบบมีอาชีพ ที่ต้องทำงานร่วมกับคนมากมาย รวมทั้งต้องให้เกียรติคน และมีความตรงต่อเวลา” (The101.World) (Putthasri, S., personal communication, August 15, 2023)

ทักษะการเขียนบทบรรณาธิการ

ตัวแทนจากสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The จำนวน 4 แห่ง (The Standard, The Matter, The Better และ The101.World) กล่าวตรงกันว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องเขียนบทบรรณาธิการด้วยการมองทุกสิ่งแบบรอบด้าน มองแบบตลกขบขันจริง ๆ ก่อนลงมือเขียน รวมทั้งต้องเข้าใจนโยบายขององค์กร โดยผู้เขียนคือตัวแทนขององค์กรในการเขียนบทบรรณาธิการ จึงจำเป็นต้องมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับองค์กร เมื่อลงมือเขียน ก็ต้องเขียนแบบไม่มีอคติ แต่เขียนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้อ่าน

“บทบรรณาธิการต้องชี้แนะให้ผู้อ่านได้เห็นถึงสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งในช่วงเวลานั้น ๆ” (The Better) (Nontharit, W., personal communication, July 14, 2023)

อภิปรายผล

ทักษะการเขียนข่าว

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนข่าวของนักข่าวรุ่นใหม่มีความแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์ไทยรายวันคาดหวังในเรื่องของการเขียนข่าวแบบถูกต้อง ครบถ้วน การใช้คำ ตัวสะกด ชื่อ ยศ ตำแหน่งของแหล่งข่าว ใช้ภาษาเขียน ไม่ใช่ภาษาพูด และต้องมีการตรวจทานก่อนส่ง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ข่าวและองค์กร

สำหรับสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The คาดหวังในเรื่องของการหาประเด็นข่าวหรือการคัดเลือก

ประเด็นข่าวที่ต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้าน และต้องชูประเด็นข่าวนั้นที่ส่งผลกระทบต่อมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Mahitthirook (2018) ที่ได้นำเสนอวิธีหาประเด็นข่าวจากประสบการณ์ตรงของตัวเองหรือคนใกล้ชิด จากการสังเกตความผิดปกติ จากสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว จากการมีผู้ให้เบาะแสหรือข้อมูลจากการต่อยอดจากประเด็นที่เป็นข่าว และจากจังหวะพบเจอเหตุการณ์โดยบังเอิญ

นอกจากนี้นักข่าวรุ่นใหม่ควรคิดประเด็นข่าวและรายงานข่าวโดยคำนึงถึง “ประโยชน์ของสังคม” มากกว่า “ความสนใจของสังคม” (Srihirun, 2020)

ทักษะการเขียนบทความ

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The มีต่อทักษะการเขียนบทความของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่เหมือนกัน คือ คาดหวังในเรื่องของการมองประเด็นและจับประเด็นให้ได้เสียก่อน ซึ่งประเด็นที่เลือกมานั้นจะต้องมีผลกระทบเป็นวงกว้าง อีกทั้งหากประเด็นไม่แหลมคมพอ อาจทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนไปอ่านเนื้อหาอื่นแทน

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ไทยรายวันได้นำเสนอว่า ผู้เขียนต้องวางโครงเรื่องก่อน เพื่อไม่ให้หลงประเด็นหรือหลุดจากโครงเรื่องที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งโครงเรื่องที่ดีย่อมมีชื่อเรื่อง บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป ข้อมูลที่นำมาเขียนก็ต้องมีน้ำหนัก มีความน่าเชื่อถือ มีความถูกต้องและครบถ้วน สอดคล้องกับแนวคิดของ Surasit (2006) ที่นำเสนอวิธีการเขียนบทความว่าต้องมีชื่อเรื่อง บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป จึงจะครบองค์ประกอบของบทความ

ส่วนสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The เสนอว่า วิธีการเล่าเรื่องต้องมีความแตกต่าง ผู้เขียนสามารถย่อเรื่องยากให้อ่านง่าย ลำดับเรื่องราวได้เร็ว มีแก่นความคิดที่คมคาย และสามารถสะท้อนมุมมองความคิดของตนเองในงานเขียนได้

ทักษะการเขียนบทวิเคราะห์

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนบทวิเคราะห์ของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่เหมือนกัน

คือ คาดหวังในเรื่องของการมีความรู้ทั้งในเชิงกว้างและในเชิงลึกกับเรื่องที่จะเขียน มีข้อมูลหรือแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ มีมุมมองที่แตกต่าง แต่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Surasit (2006) ที่ได้นำเสนอไว้ว่า ผู้เขียนบทวิเคราะห์ต้องมีความรอบรู้ในเรื่องราวที่จะเขียน ต้องมีหลักการและหลักฐานที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ไม่ใช่แสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก บ่นหรือตำหนายบคาย

หนังสือพิมพ์ไทยรายวันนำเสนอไว้ว่า ต้องเป็นนักอ่านที่ดีด้วย อ่านแล้วสามารถตั้งคำถามต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นก็สามารถตั้งประเด็นจากเหตุการณ์นั้นมาเขียนได้ ส่วนสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The นำเสนอว่า เวลาเขียนบทวิเคราะห์ต้องมองเห็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นภาพใหญ่ และต้องรู้ว่าประเด็นที่เราเลือกนำมาเขียนมันอยู่ตรงส่วนไหนของภาพใหญ่นั้น

ทักษะการเขียนบทวิจารณ์

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนบทวิจารณ์ของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต่างกัน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรายวันนำเสนอว่า ผู้วิจารณ์ต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะวิจารณ์มากพอสมควร รวมทั้งมีความน่าเชื่อถือในตนเอง เมื่อวิจารณ์แล้วสามารถเปิดรับและชี้แจงข้อโต้แย้งได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Parivudhiphongs (2019) ที่ได้นำเสนอไว้ว่าการวิจารณ์ต้องอาศัยแว่นตาในการมองเห็น พินิจพิเคราะห์ และใช้ความรู้ กรอบแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งประสบการณ์ของผู้วิจารณ์มาเป็นเครื่องมือในการอธิบาย

นอกจากนี้ผู้วิจารณ์ต้องติดตามข่าวสารบ้านเมือง และเข้าร่วมวงสนทนาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะวิจารณ์ อีกทั้งอย่าเพิ่งตัดสินใจไว อย่าเพิ่งเห็นสิ่งใดแล้วเขียนวิจารณ์เลยทันที ต้องค้นคว้าหาข้อมูลก่อน เมื่อลงมือเขียนก็ต้องเขียนจากใจจริง ไม่มีอคติ แต่วิจารณ์ข้อดีข้อเสียด้วยการให้มุมมองความคิดที่ดีแก่ผู้อ่าน

ในส่วนของสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The นำเสนอว่า ผู้วิจารณ์ต้องเขียนบทวิจารณ์ให้ชัดเจน เขียนแล้วชวนให้ผู้อ่านอยากอ่านต่อ โดยผู้วิจารณ์ต้องมีตรรกะที่ดี มีความสมเหตุสมผล ข้อมูลที่นำมาอ้างอิงต้องแม่นยำ บทวิจารณ์ที่เขียนต้องมีทิศทางที่ชัดเจน ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง และผู้วิจารณ์ต้องไม่กลัวการวิจารณ์กลับ เพราะมันเป็นสิ่งที่คู่กันของการวิจารณ์

ทักษะการเขียนบทสัมภาษณ์

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนบทสัมภาษณ์ของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่เหมือนกัน คือ นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องรู้จักเลือกบุคคลที่จะไปสัมภาษณ์ มีการเตรียมตัวก่อนไปสัมภาษณ์ที่ดี รู้ว่าสัมภาษณ์คนนี้ไปเพื่ออะไร อยากให้เขาบอกอะไรแก่เรา รวมทั้งศึกษาบทสัมภาษณ์จากสื่อต่าง ๆ ที่เขาเคยให้สัมภาษณ์ไว้ จากนั้นก็เตรียมประเด็นและคำถามที่สดใหม่และแตกต่างจากสื่ออื่น ๆ เวลาสัมภาษณ์ก็ต้องรู้จักตั้งคำถามและตั้งใจฟัง ไม่เข้าใจส่วนไหนก็ให้รับถาม

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ไทยรายวันได้นำเสนอว่า เวลาเขียนบทสัมภาษณ์ ผู้เขียนต้องจับประเด็นให้ได้ รู้จักตัดทอนบางส่วนที่ไม่จำเป็นออก และรู้จักตกแต่งบทสัมภาษณ์ให้มีความลื่นไหลน่าอ่าน โดยรูปแบบการเขียน มีทั้งแบบถามตอบ และแบบร้อยเรียงเรื่องราว สอดคล้องกับแนวคิดของ Worapanpong (2019) ที่กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเขียน จะเป็นการเขียนแบบถาม-ตอบ การเขียนแบบบรรยายสลับถ้อยคำสัมภาษณ์ การเขียนแบบตั้งหัวเรื่องย่อยเป็นช่วง ๆ และการเขียนแบบร้อยเรียงจากปากคำของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The เสนอว่า หัวใจสำคัญของบทสัมภาษณ์ คือ ผู้ให้สัมภาษณ์อ่านบทสัมภาษณ์แล้วรู้สึกว่ามันเป็นตัวเขามากที่สุด แต่ผ่านการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบจากเรา ทำให้เขารู้สึกว่ามันสะท้อนตัวตนและความคิดของเขาได้อย่างแท้จริง

ทักษะการเขียนสารคดี

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนสารคดีของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่เหมือนกันคือมีความคาดหวังในเรื่องของการอ่านงานสารคดีให้เยอะ ๆ ทั้งที่เป็นความรู้และวรรณกรรม ติดตามข่าวสารบ้านเมือง เป็นคนช่างสังเกต หนังสือพิมพ์ไทยรายวันนำเสนอว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องกล้านำเสนอมุมมองใหม่ ๆ ในการเขียนสารคดี ส่วนสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The นำเสนอว่า ควรหาข้อมูลเชิงลึกที่มีความแตกต่าง และคาดหวังในคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ต้องเป็นคนใจกว้าง เป็นคนเปิดใจ ไม่ว่าจะเจอกับอะไร ต้องไม่ใจแคบ หรือไปเจออะไรที่ไม่คุ้นชินก็อย่าเพิ่งรีบตัดสิน 2) ต้องเป็นคนช่างสังเกต มอง ฟัง ดมกลิ่น คุยกับคน เพราะหากไม่ค่อยสังเกต จะเก็บเอาอะไรมาเล่าไม่ได้เลย 3) ต้องเป็นคนใช้เวลาเป็น ทั้งเวลาที่ลงไปพื้นที่เก็บข้อมูลหรือสัมภาษณ์แหล่งข่าว และ 4) ต้องทำงานแบบมีอาชีพ ที่ต้องทำงานร่วมกับคนมากมาย ต้องให้เกียรติคน และมีความตรงต่อเวลา

นอกจากนี้ผู้เขียนสารคดีรุ่นใหม่ ต้องรู้จักประเภทของสารคดีต่าง ๆ ด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Phoovatis (2018) ที่ได้แบ่งประเภทสารคดี ดังนี้ สารคดีเชิงบรรยายและพรรณนา สารคดีเชิงสัมภาษณ์ สารคดีเชิงชีวประวัติบุคคล สารคดีเชิงแนะนำ สารคดีรายงานเหตุการณ์หรือให้ข่าวสาร สารคดีเกี่ยวกับเด็กและสตรี สารคดีวิถีชีวิต ท้องเที่ยว ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สารคดีเพื่อแสดงความคิดเห็น สารคดีเชิงตีความและเจาะลึก สารคดีชวนขัน สารคดีกระตุ้นจิตสำนึก สารคดีเชิงวิจารณ์ สารคดีเชิงวิเคราะห์ และสารคดีเชิงวิชาการ

ทักษะการเขียนบทบรรณาธิการ

ความคาดหวังของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนบทบรรณาธิการของนักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่เหมือนกัน คือ การเขียนบทบรรณาธิการคือการเขียนในนามองค์กร เพื่อแสดงจุดยืนขององค์กรต่อเรื่องราว

หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกับองค์กร อีกทั้งการแสดงจุดยืนนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริง เขียนแบบไม่มีอคติ ไม่ใช่ความรู้สึกส่วนตัว ใส่เข้าไปในงานเขียน

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ไทยรายวันยังได้นำเสนอไว้ว่า นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องรู้จักประสงค์ของการเขียนบทบรรณาธิการว่า เขียนเพื่ออะไร นำไปสู่อะไร อีกทั้งต้องมีจริยธรรมในการทำอาชีพสื่อมวลชนที่จะไม่ให้มีอำนาจมาครอบงำ โดยเฉพาะอำนาจทางการเมือง ส่วนสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The นำเสนอไว้ว่า ผู้เขียนต้องมองทุกสิ่งแบบรอบด้าน มองแบบตลกสักทางความคิด เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้อ่าน บทบรรณาธิการจึงมีบทบาทชี้้นำสังคมให้เห็นสิ่งที่ดีและไม่ดีที่เกิดขึ้นในสังคมในแต่ละวัน

สอดคล้องกับแนวคิดของ Surasit (2006) ที่นำเสนอว่า ผู้เขียนบทบรรณาธิการต้องตรวจสอบด้วยคำถามเหล่านี้ ได้แก่ บทบรรณาธิการนั้นมีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ มีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดหรือไม่ มีสาระสำคัญหรือไม่ มีเหตุผลน่าเชื่อถือเพียงใด เนื้อหามีความสมบูรณ์หรือไม่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือไม่ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชนหรือไม่ เขียนอย่างเป็นกลาง มีความเที่ยงธรรมหรือไม่ มีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ ข้อเขียนนั้นมีเอกภาพหรือไม่

สรุปผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสรุปผลดังนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The คาดหวังให้นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ใช้ภาษาให้ถูกต้อง ใช้ภาษาเขียน ไม่ใช่ภาษาพูด และต้องมีการตรวจทานก่อนส่ง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่องค์กร อีกทั้งต้องมองประเด็นและจับประเด็นให้ได้ อย่างแหลมคม ไม่หลงประเด็น ข้อมูลที่นำมาอ้างอิงก็ต้องมีน้ำหนัก มีความถูกต้อง และมีแหล่งที่มาชัดเจน น่าเชื่อถือ ในการเขียน นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องมี

ตรรกะที่ดี มีความสมเหตุสมผล สามารถย่อยเรื่องยากให้อ่านง่าย ลำดับเรื่องราวได้เร็ว มีแก่นความคิดที่คมคาย มีมุมมองที่แตกต่าง แต่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง อีกทั้งยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำ SEO (Search Engine Optimization) ได้ดีอีกด้วย

สำหรับการสัมภาษณ์ นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ต้องรู้จักเลือกบุคคลที่จะไปสัมภาษณ์ มีการเตรียมตัวที่ดี รู้ว่าสัมภาษณ์คนนี้ไปเพื่ออะไร อยากให้เขาบอกอะไรแก่เรา รวมทั้งศึกษาบทสัมภาษณ์จากสื่อต่าง ๆ ที่เขาเคยให้สัมภาษณ์ไว้ จากนั้นก็เตรียมประเด็นคำถามที่สดใหม่และแตกต่างจากสื่ออื่น ๆ เวลาสัมภาษณ์ก็ต้องรู้จักตั้งคำถามและตั้งใจฟัง หากไม่เข้าใจในคำตอบควรถามทันที นอกจากนี้ต้องทำงานแบบมืออาชีพ ให้เกียรติผู้อื่น และมีความตรงต่อเวลา ต้องมีจริยธรรมในการทำอาชีพสื่อสารมวลชน ไม่ให้อำนาจมาครอบงำ โดยเฉพาะอำนาจทางการเมือง

การสรุปผลดังกล่าว ได้ตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ นั่นคือ การได้ศึกษาและได้รู้ถึงความคิดหวังของสถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชนในที่นี้คือ หนังสือพิมพ์ไทยรายวันและสำนักข่าวออนไลน์ไทยตระกูล The ที่มีต่อทักษะการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน ในที่นี้คือ นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่นั้นเอง

References

- Bunyasiripan, M. (2018). *Introduction to journalism: Philosophy and concepts* (2nd ed.). Thammasat University. [in Thai]
- Chamchuli, D. (2020). *Designing learning for gen z learners*. http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/การออกแบบการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน Gen Z_1600319626.pdf [in Thai]
- Channell, M. (2021, September 30). *Vroom's expectancy theory: How to motivate staff and increase performance*. TSW Training. <https://www.tsw.co.uk/blog/leadership-and-management/vrooms-expectancy-theory/>
- Institute for Manufacturing. (n.d.). *Vroom's expectancy theory*. Institute for Manufacturing. <https://www.ifm.eng.cam.ac.uk/research/dstools/vrooms-expectancy-theory/>

ข้อเสนอแนะ

1. ในวงวิชาการ สถาบันการศึกษาควรนำผลการวิจัยนี้ไปปรับรูปแบบการเรียนการสอน โดยเน้นเรื่องการกำหนดประเด็น การใช้ภาษา การสัมภาษณ์ การลำดับเรื่องราว การเล่าเรื่องแบบ Storytelling การวิเคราะห์ การวิจารณ์ นอกจากนี้ผู้สอนควรเน้นเรื่องการแสดงจุดยืน การสร้างความแตกต่างในงานเขียน และการทำ SEO

2. ในวงวิชาชีพ สถานประกอบการด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์และสำนักข่าวออนไลน์ ควรนำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเขียนของผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ นักข่าว/นักเขียนรุ่นใหม่ เพื่อให้สามารถเขียนได้ตรงตามความคาดหวังขององค์กรได้ในท้ายที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่ได้มอบทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่ให้การสนับสนุน ความช่วยเหลือ และกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

- Jiajanpong, A. (2020). Creating journalism graduates to serve the labor market in the age of digital transformation. *Journal of Communication Arts*, 39(1), 90-106. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcomm/article/view/244070/167916> [in Thai]
- Kattiya, S. (2006). *Science of writing* (2nd ed.). The Government Public Relations Department. [in Thai]
- Mahitthirook, A. (2018). Thinking and catching news issues and news planning. In C. Thongprayoon (Ed.), *News gathering and writing* (pp. 5-8-5-22). Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Oxford Learner's Dictionaries. (n.d.). *Oxford learner's dictionaries*. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/expectation?q=expectation>
- Parivudhiphongs, A. (2019). Critique writing. In A. Zumchokchaikul (Ed.), *Journalistic writing* (pp. 9-12-9-14). Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Phoovatis, W. (2018). *Journalistic writing* (3rd ed.). Bangkok University. [in Thai]
- Phoovatis, W. (2020). Ethical consciousness on news media in the era of media convergence of journalism undergraduate students in Bangkok and metropolitan area universities. *Humanity and Social Science Journal, Ubon Ratchathani University*, 11(1), 77-115. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/human_ubu/article/view/228912/164435 [in Thai]
- Reyes, J. (2023, December 21). *A comprehensive guide to the 5W1H method*. SafetyCulture. <https://safetyculture.com/topics/5w1h/>
- Srihirun, W. (2020). Creative journalism innovation in the digital disruption era of the Thai mass communication. *Journal of Communication Arts Review*, 25(1), 193-203. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jca/article/view/247034/167710> [in Thai]
- Sukko, S. (2021). *Push your website to be number 1 in your customers' minds with SEO*. IDC Premier. [in Thai]
- Surasit, P. (2006). *Journalistic creative writing* (2nd ed.). Sangdao. [in Thai]
- Swaine, M., Gilbert H., & Allen G. (2022). *Writing for journalists* (4th ed.). Routledge.
- The Britannica Dictionary. (n.d.). *The Britannica dictionary*. Britannica. <https://www.britannica.com/dictionary/expectation>
- Worapanpong, S. (2019). Interview writing. In A. Zumchokchaikul (Ed.), *Journalistic writing* (pp. 8-46-8-47). Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]

Name and Surname: Thanaroht Sitthatheerawat

Highest Education: (Ph.D. Candidate), Doctor of Philosophy
(Communication Arts), Sukhothai Thammathirat Open University

Affiliation: Faculty of Communication Arts (Convergent Journalism
and Creative Digital Media), Panyapiwat Institute of Management

Field of Expertise: Journalistic Writing and Creative Writing